



Carme Karr i la revista 'Feminal'

Autor: Càtedra Josep Termes d'Història, Identitats, Human

Data de publicació: 09-03-2024

Amb motiu de la celebració del Dia de la Dona Treballadora, reproduïm l'editorial del primer número de la revista 'Feminal', del 28 d'abril de 1907. Aquesta revista sortí com a suplement del setmanari 'Il·lustració Catalana', La peça editorial anava signada per Carme Karr (1865-1943), una periodista i escriptora pionera del feminisme catalanista. Han passat cent disset anys i no hi ha cap revista que avui representi, amb uns estàndards actuals i amb una ideologia progressista, el que va representar una iniciativa com aquesta d'una dona de classe alta, culta i cosmopolita. El tarannà i la posició social de Karr són equiparables a l'empenta de l'argentina Victoria Ocampo, que impulsà la revista 'Sur' el 1931.

La nostra finalitat

Un dels més grans defectes que la gent de fòra troba al home català, es sa manca de món, sa poca sociabilitat, son rusticisme –sovint titllat per grosseria,– quan podria esser més justament qualificat de tímidesa. Axò es patrimoni de tots aquells països en que, per rahons de consuetut ò de nivell intel·lectual, l'home y la dona tenen entre sí poques ò nules relacions socials.

Mercès a Deu, no es de témer que la dona catalana's masculinisi fàcilment; en cambi, sembla que convé feminisarla, elevant son intel·lecte al nivell de ses reconegudes virtuts morals, per que esdevingui més qu'ara, la vera companya somniada del home estudiós y emprenedor, sense perdre res de ses gracies y dolsors instintives, ben al contrari.

La catalana, per temperament y tal vegada per atavisme, es de les poques dones que poden assolir y guardar el medi just dels seus devers socials en la moderna civilització; per essència es poch arrauxada, sense carèxer –per axò,– d'empenta coratjosa; ella estima per damunt de tot, la seva llar y la seva pau, y entenem que, arreu hont vagi per nous camins empresos, ella durà sos amors sants y ses creences per les grans veritats.

Ara be, partint d'aquest principi, creyem arribada l'hora d'encaminar dreturerament l'inteecte de la nostra dòna, qui ja'n sent y ens ne fa sentir una imperiosa necessitat.

Volem que per cultivar son esperit no li calgui beure forsosament en fonts llunyanes, per que l'aygua ab que s'abeura es filla d'altres terres hont la parla y els costums no sempre s'avenen ab les nostres, hereditaries. D'aquells païssos avansats d'ahont ens arriban alenades de feminisme, no'n podem rébreho tot; cal ferne una selecció que s'avingui ab lo qu'es ara Catalunya, y aquesta selecció té d'esser feta paulatinament, interessantla, amanyagantla a la dòna, donchs, entenem que, axís com la de les més cultes nacions, la dòna catalana pot y dèu contribuir al enaltiment de la seva patria, intruhintse y educantse per obrir nous camps al general avens.

Es evident que l'home, al costat d'una dòna d'esperit cultivat y de seriosa y variada instrucció, se sent sempre menys déplacé y no refuig la companyia femenina, ans al contrari, hi cerca la nota suau que manca al seu temperament, y'l día en que l'home y la dòna podràn y sabràn parlar entr'ells lliurement d'altres coses que de futilitats malsanes, aquell dia mimvarà la malvolensa, l'odiosa crítica y la consegüent calumnia.

L'home català devindrà aleshores més refinat, perdent molta de sa duresa instintiva, s'encomenarà inconscientment la mondologia, qual manca li resta ara tantes simpaties aquí y al extranger, y que ha d'esser un dels puntals del perfeccionament de la nostra rassa. Entretant, la dòna, anirà devenint més desitjosa d'apendre, per saber, per ensenyar, per cooperar en les coses grans, útils y belles d'un poble que reneix, y adhuch, per plaure. La dòna no tindrà –com ara– por de parlar al home, donchs, podrà y sabrà interessarse per tot allò qu'es obgecte dels seus estudis y afanys, sense que l'home –com ara passa tan sovint– se violenti al veures obligat a sostenir ab una dòna converses massa... casolanes ò massa buydes. Fins avuy, el català intel·lectual, cienntífich, artista, ha viscut sense fer rès per la dòna, sense interessarse per ella, com si no fos més que una màquina maternal ò un obgecte de luxe; quelcom d'imprescindible, però sense gran transcendencia; en un mot, quelcom un poch més necessari que'l tabach; y adhuc, la dòna, quan no veu entre les altres dònes tan ignorants, tan fútils com ella, una vida plena de feynejars de dispesera ò de cantarelles y saltirons de canari engaviat, se veu voltada d'un element altament nociu, element de desenfeynats, de inútils, de presumptuosos y afeminats qu'aviat ser transforma en cercadors de còmodes aventures.

FEMINAL, donchs, vé a la dòna com un amich qui, en la seva llengua li parlarà de tot lo que pot esserli útil, de tot lo que pot plàureli y interessarla en l'actual moment artístich, industrial i social.

En ses vint planes, decorades, procurarèm encabirhi útils y agradables informacions gràfiques, y ademés d'un conte il·lustrat y d'una plana musical, donarà 16 planes de folletí, comensant per el recull de les Poesies catalanes inèdites de la senyora Massanès.

Per acabar, sols ens resta dir que, comensant FEMINAL ab el convenciment de que venima omplir una de les necessitats més evidents del nostre renaxement, esperem que la nostra tasca serà compresa per l'home y per la dòna, y ja que no rebuda ab l'entusiasme que'ns guíia als quins la fem, al menys ab el bon desitx d'encoratjar l'idea y la finalitat de FEMINAL.

Càtedra Josep Termes d'Història, Identitats, Humanitats Digitals

Podeu llegir l'article original a través del següent enllaç:

<https://nacionalitats.com/2024/03/08/carme-karr-i-la-revista-feminal/>